

Adviesformulier gemeentelijke monumentenlijst

Zomerweg 2

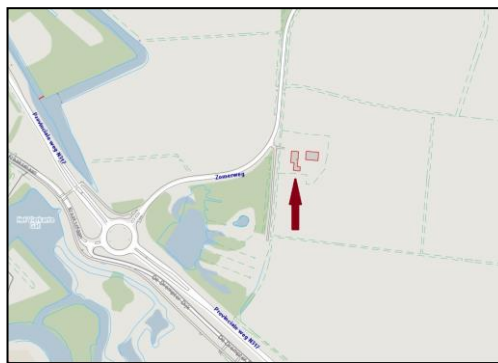
Monumentnummer : GM201

Straat : Zomerweg
Huisnummer : 2
Toevoeging : ---
Postcode : 6984 AB

Kadastrale aanduiding : Doesburg
Sectie : D
Nummer : 955

Naam object : N.b.
Bouwjaar : 1962
Architect : N.b.
Bouwstijl : Traditionalisme/wederopbouw-architectuur
Oorspronkelijke functie : boerderij
Huidige functie : woning

Inventarisatie/beschrijving : dhr. J. Krijnen
Datum beschrijving : 06-06-2016
Datum aanwijzing : 30-05-2017

Situering

Ten noordoosten van de stad Doesburg gelegen vrijstaande boerderij op een erf aan de Zomerweg. Het erf bestaat uit een hoofdboerderij met deel en ten oosten een voormalige werktuigenloods annex varkensschuur. Aan de west- en zuidzijde een tuin, aan de achterzijde (noord) en oostzijde van de boerderij een met beton en betonklinkers verhard erf.

Opbouw

Voormalige boerderij bestaat uit een bedrijfsgedeelte met deel, stalruimte voor koeien en een grote hooizolder erboven, met een laag en kort tussenstuk (hals) is verbonden met de semi-vrijstaande woning die haaks op de stal is georiënteerd. De stal staat met de lengteas links van het tussenlid. Rechts van de woning staat een forse linde.

Historie

Boerderij en erf Zomerweg 2 zijn in 1962 gesticht als ontginningsboerderij ten tijde van de ruilverkaveling van het gebied De Griet. Dit is vanaf het einde van de jaren vijftig van de 20e eeuw geheel nieuw verkaveld. Naderhand is de aansluiting van de Zomerweg meer naar het westen verlegd, een deel van het oude tracé loopt nog langs de boerderij.

Beknopte bouwgeschiedenis

De boerderij is in 1962 nieuw gebouwd samen met de rechts gelegen varkensschuur. Eind jaren tachtig van de twintigste eeuw stopte de boerderij als agrarisch bedrijf en is kort erna verkocht. In 1996 zijn drie agrarische schuren gesloopt. Wezenlijke wijzigingen hebben sindsdien niet plaatsgevonden. In het verleden zijn enkele ramen en kozijnen in de woning vervangen. De machineloods annex varkensschuur aan de andere kant van het erf maakt deel uit van de oorspronkelijke opzet, maar is na brand deels vernieuwd en naderhand voorzien van een pui en moderne paardenboxen.

Exterieur

Het complex heeft bakstenen, gemetselde gevels in klezorenverband. De stalmuren zijn voorzien van betonnen, tweeruits stalvensters met ventilatiesleuf aan de onderzijde. Aan de zijde van de woning zijn houten delendeuren gesitueerd. De zijgevels hebben geen goot, de gesloten dakvlakken van het zadeldak zijn belegd met roodbakkende muldenpannen, waarin twee kleine stalen dakramen zijn geplaatst.

De gevel aan de deelszijde van de boerderij is eveneens in klezorenverband gemetseld. Het is een symmetrische gevel met centraal de dubbele houten deeldeuren en dubbele deuren naar de hooizolder boven elkaar binnen een met portlandcement afgewerkt kader. Links en rechts houten grupstaldeuren die door halfsteens rollagen ontlast worden. In de geveltop een vliegvormige opening die als ventilatieopening voor de opgeslagen hooi diende. De topgevel wordt met gevelpannen afgesloten. De andere eindgevel van de schuur heeft een gemetselde begane grond en een topgevel van verticale houten delen. In de ondergevel zijn drie tweeruits betonnen stalvensters opgenomen. Deze worden ontlast met strekse bogen. De gevel wordt met een windveer en deklat afgesloten. In het oostelijk dakvlak is een hoge, rechthoekig gemetselde schoorsteen in het dakvlak opgenomen, die behoorde bij het klaarmaken van het varkensvoedsel.

De zijgevels van het tussenlid zijn aan beide zijden voorzien van een venster. Aan de westzijde een drielicht venster, waarvan naderhand de ramen zijn vervangen en in de buitenste openingen aluminium ventilatieroosters zijn geplaatst. Aan de oostzijde een vrijwel vierkant enkelruits venster met fors kozijnhout waarin het glas met glaslatten is geplaatst. De vensters hebben schuingeplaatste bakstenen als lekdorpel en zijn met een strekse boog ontlast. Tevens zijn gesloten delendeuren aanwezig. De gevels van het tussenlid worden met een zinken mastgoot afgesloten. De daken zijn net als die van de stal en het woonhuis met roodbakkende muldenpannen belegd. Het oostelijk dakvlak ligt in het verlengde van het dak van de stal. Ter plaatse van de scheidingsmuur met de woning staat een forse vierkant gemetselde schoorsteen op de nok. De semi-vrijstaande woning staat met de nok haaks op het tussenlid en heeft de kapvoet ongeveer een meter hoger dan het tussenlid. Het woonhuis heeft een symmetrisch opgebouwd voorgevel georiënteerd op de zuidzijde. De gevel heeft de entree in het midden, dit is een eenvoudige houten deur met houten ondervak en een glaspaneel,

ontlast met een iets uitkragende betonnen latei. De deur is in het verleden vervangen en wordt geflankeerd door twee enkelruits vensters met half en een klapraam in het bovenlicht, ontlast met een strekse boog. Voor de vensters konden houten luiken gedraaid worden die recent zijn verwijderd en met wervels konden worden vastgezet. De gevel wordt afgesloten met een zinken mastgoot. In het voorste dakvlak staat een panhoogte boven de goot een vlakgedekte dakkapel met twee draairamen en een bovenlicht. In de nok staan boven de eindgevels twee forse, rechthoekig gemetselde schoorstenen die ten opzichte van de gevel twee maal een klezoormaat uitkragen. De beide zijgevels van de woning hebben een venster op de begane grond, waarvan het venster in de linker zijgevel is uitgetimmerd en voorzien van opgeklampte, houten sierluiken. In de geveltop op de verdieping zijn twee enkelruits draairamen aanwezig, net als het venster op de begane grond ontlast met een strekse boog. De beide dakvlakken kragen uit op een twee maal uitgemetselde, gecementeerde rand. Ook de schoorsteen op de geveltop kraagt aan de onderzijde op deze wijze uit.

Interieur

Van het interieur is alleen de stal en het tussenlid bezocht. Er zijn hier geen foto's genomen. De deel is binnendoor via de begane grond van de woning toegankelijk en via de grote deeldeuren aan de erfzijde. Het is een grotendeels ongedeelde ruimte die met vier ronde betonnen zuilen aan weerszijden van de middenruimte in drie beuken is verdeeld. Op de zuilen liggen betonnen liggers in de lengte die het vloerdek van de bovengelegen hooizolder dragen. Deze constructie is opgebouwd als een gewapende systeemvloer met holle bakstenen, mogelijk geleverd door Nehobo. Bij dit type vloer zijn de bakstenen aan de onderzijde in het zicht. De ruimte wordt middels betonvensters met ventilatiestroom van daglicht voorzien. De gierputten in de vloer zijn na beëindiging van het boerenbedrijf geëgaliseerd, de stalrekken verwijderd. Een steektrap voert vanuit de voormalige bereidingsruimte voor het veevoer naar de hooizolder boven de deel. Op de hooizolder is de onbeschoten kap met gordingenkap vrij in het zicht. Dit is een grote open ruimte met ziende kapconstructie die bestaat uit drie spanten, waarvan de helften in de nok zijn gekoppeld en gordingen met sporen en panlatten dragen. De dakpannen (rood gebakken muldenpannen) liggen in het zicht. De spanten zijn uitgevoerd als kreupele gebinten van machinaal gezaagd naaldhout. Via een laag deurtje is de zolder boven de keuken in het tussenlid bereikbaar. Deze ruimte was als zaadzolder gedacht, zaaigoed kon hier boven de warme keuken het hele jaar door droog bewaard worden. De kapconstructie is hier geheel in het zicht en uitgevoerd als onbeschoten sporenkap.

Op de begane grond in het tussenlid is een keuken gesitueerd. Meest opvallende kenmerk is hier de roomwit betegelde schouw met ertegen een gashaard. De aanwezige deuren zijn vlakgedekt, architraaflijsten zijn vlak en ongeprofileerd. De woning is verder niet bezocht.

Bouwdossiers

09-11-1961 bouwplan voor D.J.A. Diesfeldt
23-10-1996 sloop drie schuren

Literatuur

Sophie Elpers, *Vergeten en herontdekt. Het archief van het Bureau Wederopbouw Boerderijen*, Meertens-instituut, rapport, zj.

Lamberts, Bé (2007): *Boerderijen. Categorieaal onderzoek wederopbouw 1940-1965*. Zeist: Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten.

Waardering

Boerderij Zomerweg 2 dateert uit 1962 en heeft een naastgelegen bijbehorende varkensschuur en een lindeboom uit de zelfde periode. De varkensschuur is in het verleden na brand deels herbouwd en voorzien van paardenboxen en valt hoewel deel uitmakend van het ensemble, buiten de bescherming. De lindeboom valt wel binnen de bescherming.

De hoofdvorm, opzet, architectuur en interieurindeling en in de woning ook de afwerking van de hoofdboerderij zijn sinds de bouwtijd redelijk tot goed bewaard gebleven. Van belang voor de waardebeoordeling is de behouden gebleven architectuur, de historische indeling (deels) en afwerking van de woning en schuur en de onderlinge ruimtelijk-historische relatie van de gebouwen op het erf en de ruimtelijk-historische relatie van het erf binnen de nieuwe verkaveling van de Griet eind jaren vijftig van de twintigste eeuw.

De boerderij Zomerweg 2 heeft belang voor de gemeente Doesburg vanwege landschappelijke, architectuurhistorische en cultuurhistorische waarden.

De boerderij heeft landschappelijke waarde vanwege de bijdrage van de bewaard gebleven hoofdvorm en de naast de boerderij staande lindeboom aan de lokaal-topografische situatie.

De boerderij is architectuurhistorisch van belang vanwege de weliswaar sober vormgegeven, maar redelijk goed bewaard gebleven traditionele (wederopbouw-)architectuur en de constructieve opzet van de deel met Nehobvloer en kreupele spanten. Ook de bewaard gebleven plattegrond van semi-vrijstaande woning, met een tussenlid verbonden met de schuur is van belang.

Het erf met boerderij, schuur en lindeboom is cultuurhistorisch van belang als voorbeeld van een eenvoudige ontginningsboerderij uit het midden van de twintigste eeuw, in het bijzonder in relatie tot de ruilverkaveling en ontginning van het landelijk gebied ten noordoosten van Doesburg.